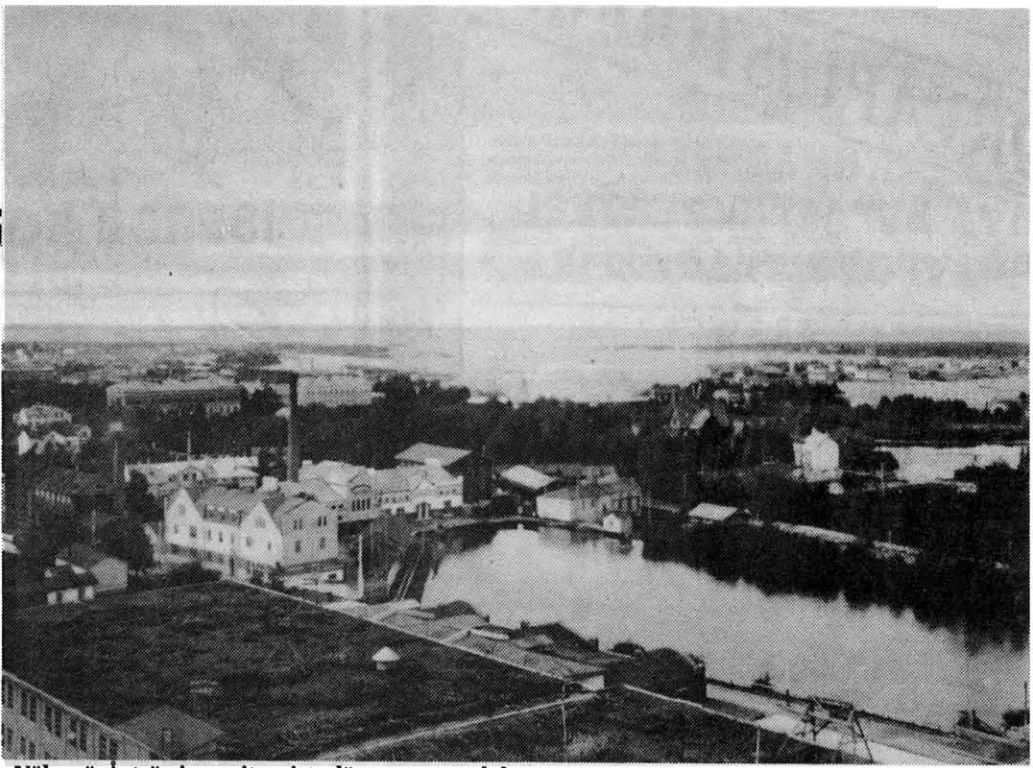
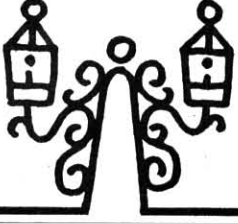

Panu

Ylä- ja alakuva:
Atte Kalajoen kokoelmat

Keskikuva (maalaus):
saatu Terttu Lehtolalta,
maalauksen omistaa Irja Erkkilä

Lukijain kuvia

Näkymä Äströmin vesitornista länteen. 1920-luku.

□ **POSTI** kulkee ja Kusti polkee ja joskus joku muukin kuin jompikumpi soittaa ovikelloa, tuo esimerkiksi vanhoja Oulun kuvia.

Niinpä ilmestyi ovelle kaksi oululaisrouvaa tuoden toisen heistä, **Liisa Martinmäen**, sidotun vihkosen, kymmenen kuvaa Oulusta jokilaaksoineen.

Sitominen tässä tapauksessa tarkoittaa, että kuvasivut on sidottu vihreällä nauhalla, joka on solmittu rusetiksi etukannen päälle. Kantta somistaa soikea kullanvärinen kehys, jonka sisäpuolella päällekkäin "kultaiset" **OULU/ULEÅBORG**. Takakannesta selviää, että kustantaja on joku helsinkiläinen PK.

Oulunharrastajamme halusivat tietää, onko joku kuvista harvinaisuus. Sitäpä on vaikea sanoa. Mukana on mm. muutamia varsin tuttuja keskikäupunkinäkymiä, niistä ehkä harvinaisin kuva, joka on otettu Kajaaninkadun-(nyk.) Mäkelininkadun kulmuksesta siten, että kauniin Reinilän talon Kajaaninkatu 15 matalin osa, aita ja portti, näkyvät oikealla, samoin sen jatkona komea puutalo, joka tuhoutui pommituksissa helmikuussa 1944. Taustalla on kirkko torneineen, kupoleineen.

□ □ □

□ **KAKSI** kuvaa on selvästi otettu Äströmin vesitornista, ja kun kuulin sen valmistuneen 1922, pääsin kuvien ajoituksessa melko tarkoille luvuille. Otan tähän kuvan, joka on näpätty Äströmin tornista länteen. Tämän kuvan takaraja "meihin päin" on 1929 jonka kesän aikana vanha Ainola paloi. Minulla on samasta vinkkelistä otettu valokuva kesäkaudelta 1889.

Näkymä mainitsemani vanhassa ja tässä kuvassa on hämmästyttävän samanlainen. Silti kuvassa on uutta koko etuala eli Sähkölaitoksen allas ja itse laitos kaikkine edelleen pystyssä olevine rakennuksineen. Kuvan alareunassa näkyy Äströmin tehdaslaitosten kattoja.

Keskellä olevan puiston takana, keskipisteestä hieman vasemmalle, on Oulun sisäsa-

tama. Alkuperäiskuvassa näkyy vasemmassa reunassa Yhteislyseo pyramiditorneineen ja siitä oikealle rakentamaton Nuottasaari. Vasemmalla sen takana piirtyy Varjakan ranta, oikealla Ämmän rautasillan ja Pikisaaren takana Hietasaari.

□ □ □

□ **KESKUSTAA** edustamaan otan tähän **Väinö Huotarilta** lainaamani valokuvan, jossa

Ketä tämä maalaus esittää?

siinäkin on edellämainittu Kajaaninkatu. Tätä kuvakorttia en ole ennen nähnyt. Tuottaja on O/Y Kirjola A/B, Oulu.

Oikealla on oululaisille tuttu Tuomi-yhtiön talo, joka valmistui 1906. Sen ja kirkkotornin välissä lähimpinä olevien talojen, mm. Haapalaisen ja Tervaskannon, tonteille on nousut komea Cumulus.

Kuva on otettu Rautatienkadun kulmuksesta. Vasemmalla olevat lähimmät talot katosivat maisemasta vasta äskettäin, 1983.

□ □ □

□ **KOLMAS** kuvani onkin sitten jo erikoisuus. Kuka on tämä patriarkaalisen näköinen herrasmies, puvusta päätellen noin sadan vuoden takaa?

Joku talonpoikaissäädyn valtiopäivämies, mutta jos talonpoika, niin on kyllä ollut tavallista kummempi, sillä taustalla on kirjahylly täynnä kirjoja.

Tiedämme, että senaikaisissa kodeissa ei juuri ollut monirivisiä kirjahyllyjä, ei tavallisissa porvaris- eikä maalaistaloissa.

Kyllä tämä joku merkkimies on. Minusta tuntuu, että pöytä papereineen ja tuo hylly eivät ole vain mukaan maalattua rekvisiittaa.

Kansallismuseon konservaattori, joka äskettäin on entistänyt taulun, kuuluu sanooneen, että työ ei ole harrastelijain työ, vaan että kysymyksessä on ollut joku "tunnetumpi muotokuvamaalari". Signeeraus kuitenkin puuttuu, eikä tekijästä ole mitään tietoa. Valokuva on hyvä, ja minusta tuntuu, että myös maalaus on hyvä, erinomainen.

Muotokuva on maalattu ruskealla, tummat kohdat — pieksutkin — mustanruskeat. Ja kokoa on: puolitoista kertaa metri. Ei sellaista kuvaa kehenkään hyvänsä maalata.

□ □ □

□ **KUVA** omistajineen asuu nykyisin Helsingissä. Omistaja oli löytänyt maalauksen rullalle käärittynä kotinsa ullakolta Vihannista. Löytäjän isä oli silloin jo hyvin vanha ja sairas. Ainoa tieto, jonka hän oli voinut antaa, oli, että taulu oli kulkeutunut heille — Oulusta.

Hyvät neuvot ovat kalliita, sanotaan!

Merkillistä muuten, että kun olin saanut kuvan toimituksen kautta postissa, minulle soitti lähettäjän hyvä tuttava samasta asiasta, mutta lähetyksestä tietämättä. Telepatiaa! Sitä tarvittaisiin myös nyt!

Kajaaninkatu vuosisadan alkupuolella.